

6. AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU MŪZIKAS KRĀTUVES MATERIĀLU BIBLIOGRAFIJA-KATALOGS -

Atbalsts krātuves materiālu kartotēkas sagatavošanas, kataloga sakārtošanas un iespēšanas izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJS: Ēriks Biezaitis, 29 Airport Road, Brooklyn Park, Australia 5032.

ĒRIKA BIEZAIŠA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS UN MOTIVĀVIJA: Esmu iecerējis izdot grāmatu, kurā būtu minēti visi Mūzikas krātuvē savākie izdevumi, sakārtoti pēc autoriem un arī pēc izdevumu virsrakstiem un tematikas.

Divdesmit četros darbības gados esmu Mūzikas krātuvē savācis nevien ļoti daudzus atsevišķu komponistu skaņdarbus (17,000), bet arī ļoti daudzus mūzikas izdevumus - grāmatas un brošūras (ap 3,000) par visdažādākiem latviešu mūzikas jautājumiem.

Krātuvē ir folkloras materiāli, raksti par latviešu mūzikas vēstures jautājumiem, monografijas un biogrāfiskas apceres par daudzām personībām latviešu mūzikas dzīvē, atmiņu grāmatas, mūzikas mācību grāmatas, dažādos laikos izdotie mūzikas žurnāli, zinātniski darbi un tēzes, dziesmu svētku apraksti, programmas grāmatīņas (vadoņi) un citi šo svētku izdevumi. Daudzi no šiem izdevumiem ir ļoti veci, ar lielu bibliogrāfisku vērtību (260 no tiem izdoti vēl pirms Latvijas valsts dibināšanas).

Par savāktajiem skaņdarbiem esmu izdevis divus Mūzikas krātuves katalogus, bet informācija par visiem augšā minētiem izdevumiem latviešu sabiedrībai līdz šim nav bijusi pieejama. Ar šī iecerētā izdevuma klajā laišanu vēlētos šo situāciju labot. Esmu pārliecināts, ka visi, kam interesē latviešu mūzikas jautājumi, jaunajā grāmatā atradīs ļoti nozīmīgu informāciju par to, kas Mūzikas krātuvē glabājas.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$2,900.- kā neatmaksājamu piešķirumu. Paredzētie izdevumi: Materiāli kartotēkas sagatavošanai, tās pavairošanai, sagatavojot vielu manuskripta rakstīšanai \$400.-; manuskripta pārrakstīšana mašīnrakstā \$300.-; izdevuma vāka un grāmatas iekārtojums \$100.-; grāmatas iespēšana 200 eksemplāros (apm. 180 lpp.) \$1,800.-; iespēšana \$300.-. Kopā \$2,900.-.

Par pārdotiem eksemplāriem ieņemto naudu izlietos Mūzikas krātuves vajadzībām.

ATSĀUKSMES: Diriģents Andrejs Jansons: "Vairums latviešu nav dzirdējuši par Austrālijas latviešu mūzikas krātuvi un tik ļoti nozīmīgo darbu, kurā 24 gados, strādājot pilnīgi bez atlīdzības, veicis Ē. Biezaitis, sakopojot pāri par 20,000 skaņdarbu, grāmatu un citu materiālu par latviešu mūziku. Šī krātuve ir vienīgais šāda veida pasākums rietumu pasaulē, kur katrs var pasūtīt nošu un citu krātuves materiālu kopijas.

Daudz no krātuves vērtībām paliek neizmantotas tādēļ, ka trūkst pārskata par materiāliem, kādi tur atrodas. Bibliografija-katalogs par krātuves materiāliem dotu iespēju jo pilnīgāk izmantot šīs vērtības, kā latviešu mūzikas pētniekiem, tā atskaņotājiem-māksliniekiem."

Diriģents Arvīds Purvs, Latviešu Dziesmu Svētku Biedrības Kanadā padomes priekšsēdis: "Latviešu Mūzikas krātuve Adelaidē, Austrālijā, ir vienreizējs iestādījums brīvajā pasaulē. Tas izveidojies Ē. Biezaiša kunga un viņa kundzes iniciatīvā un gādībā un ir kļuvis par neatņemamu palīgu latviešu mūziķiem visā brīvajā pasaulē. Esmu pats personīgi šo krātuvi apmeklējis un vienkārši trūkst vārdu, lai pilnīgi novērtētu milzu darbu un laika ieguldījumu, kas veltīts tur esošo materiālu sagādei un sistemātiskai sakārtošanai. Nekur citur vienkopus nav tik daudz nošu, vēsturisku izdevumu, rūpīgi albūmos sakārtotu preses izgriezumus par mūziku un mūziķiem, koriem un dziesmu

svētkiem. Tāpat tur atrodami citi materiāli, kā skaņu plates, skaņu lentas un dažādas relikvijas, kam sakars ar mūziku. Krātuvē pat atrodas kopija no vecākā latviešu nošu izdevuma, kāda pat neesot šodien Latvijā. Ē. Biezaitis ilggadīgā un sistemātiskā darbā ir paveicis to, ko nav spējusi neviena organizācija.

Ē. Biezaitis nav bijis tikai rūpīgs krājējs, bet arī tikpat aktīvs viņa sakopoto materiālu līdzdalītājs un izplatītājs. Simtiem jauno latviešu mūziķu ir saņēmuši pa pastu no Mūzikas krātuves notis, kas citādi viņiem nebūtu pieejama. Tāpat pēc pieprasījuma notis ir izsūtītas citiem diriģentiem, vokālistiem un instrumentālistiem. Te ļoti palīdzējuši krātuves vadītāja personīgi sastādītie un izdotie katalogi. Bet tie jau sen vairs nav pilnīgi un nenorāda uz citiem krātuvē esošiem mūzikas materiāliem.

Minētais norāda uz pilnīgu nepieciešamību pēc plašāka izdevuma, ar pilnīgu visu krātuvē esošo vērtību uzskaiti. Šāds izdevums būtu ļoti svarīgs, pirmkārt, kā dokumentācija par latviešu mūziku un mūzikas dzīvi, īpaši trimdā, un, otrkārt, tas sagādātu neatņemamu informāciju mūzikas studentiem, mūziķiem un muzikologiem par pieejamām notīm, ieskaņojumiem, mūzikas literatūru un citiem vēsturiskiem materiāliem latviešu mūzikas atskaņošanai, apcerei, akadēmiskai izpētei un vēstures rakstīšanai.

Pieprasītā summa ir neliela, salīdzinot ar Mūzikas krātuves milzīgo nozīmi, ne tikai trimdā, bet latviešu mūzikā vispār. No sirds iesaku šo projektu pilnībā atbalstīt."

7. LATVIAN GRADUATES 1945-1984

Atbalsts grāmatas iespēšanas, iesiešanas un izplatīšanas izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJS: Kārļa Zariņa Fonds (Vilis Eglīte), 3 Dickens Street, Elwood, Victoria, 3184, Australia.

PROJEKTA APRAKSTS: Publicēšanai paredzētā grāmata būs līdzīga tai, ko Kārļa Zariņa fonds izdeva 1978. gadā par laiku no 1945. līdz 1975. gadam. Toreiz izdotās grāmatas manuskripts tagad ir papildināts ar datiem, savāktiem no jauna (dzimšanas dati un no jauna iegūtie gradi). Grāmatā arī ietilpinātas personas, kas akadēmiskos gradus ieguvušas pēc 1975. gada.

Par universitātes un kolledžas beigušajiem ir sniegti šādi dati: uzvārds, vārds, dzimšanas dati, universitāte vai kolledža, grada iegūšanas gads un grada nosaukums. Grāmatas angļiskajā ievadā aprakstīts, kā var izskaidrot, ka brīvajā pasaulē tik daudz latviešu ieguvuši akadēmiskos gradus - pieminot Latvijas lielo traģēdiju un latviešu bēgļu gaitas. Sniegti statistiski dati par 10,000 gradu ieguvējiem. Grāmatā ievietoti pasaules universitāšu ēku attēli. Kāmr 1978. gada izdevumam bija 360 lappušu, jaunais izdevums plānots ap 450 lappušu.

Sešdesmitajos gados latvieši, salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu, bija ieguvuši proporcionāli tikpat daudz akadēmisko gradu kā Amerikas Savienotajās Valstīs, kas bija lielākais relatīvais skaits pasaulē. Pēc tam latviešu gradu ieguvēju skaits samazinājās, bet pasaules mērogā tas vēl joprojām palicis ievērojamā lielumā. Mūsu pienākums ir saglabāt, nākošajām paaudzēm liecības par šo svarīgo rošību brīvajā pasaulē. Bez tam šis izdevums būs vērtīga rokasgrāmata ikvienam, kas interesējas par latviešu kultūru.

Izdevumam angļu valodā ir arī svarīga loma, iepazīstinot svešautiešus ar Latvijas likteni. Ir novērots, ka cittautieši ir skeptiski, ja viņiem stāsta par Latvijas traģēdiju. Šai ziņā grāmata Latvian Graduates spēj daudz skeptiķu pārliecināt ar to, ka grāmatā ir 10,000 personu vārdi. Tie, kas domā, ka stāsti par komunistu mežonībām Latvijā var būt izdomāti, šķīstot šo grāmatu un izlasot ievadu, tomēr atzīs, ka 10,000 personu vārdus nevar izgudrot, un tā atzīs, ka arī ievads atbilst patiesībai.

1978. gada izdevuma līdzstrādnieki minēti grāmatas 7. lpp. Kopš 1978. gada līdzstrādniekos iesaistīti: Arvīds Plukšs, arhitekts Kārlis Sātiņš un docente Prērenas kolledža, datorzinātnes speciāliste Brigita Liepiņa. Visu darbu pārzina (tāpat kā 1978. gada izdevumam) profesors Dr. Edgars Dunsdorfs. Tekstu rediģē un salikumu veic agronome Lilija Dunsdorfa. Ilustrācijas vāc Vilis Eglīte. Ekspedīcijas talcinieki darbosies Juŗa Ozola vadībā.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$5,000.- kā neatmaksājamu piešķirumu grāmatas iespiešanas, iesiešanas un pasta izdevumiem. Grāmatas sarakstīšanu un salikumu veiks bez atlīdzības. Tāpat izsūtīšanu talcinieki veiks bez atlīdzības.

Izdevumi:

Iespiešanas un iesiešanas izdevumi 1000 eksemplāriem...	\$15,000.-
Pasta izdevumi.....	3,000.-
Kopā	\$18,000.-

Ienākumi:

Austrālijas latviešu kultūras fonda piemaksa.....	\$ 2,000.-
Kārļa Zariņa fonda ieguldījums.....	12,000.-
Latviešu Fonda iespējamais atbalsts.....	5,000.-
Kopā	\$19,000.-

Zaudējumu segšanai par 1978. gada izdevumu un zudumiem pastā..... \$ 1,000.-
Grāmatas pārdošanas cena \$12.-.

ATSAUKSMES: Profesors Benjamiņš Jēgers: "Grāmatā Latvian Graduates 1945-1975 ir sniegta ziņa par 7946 kādu augstāku mācības iestādi beigušiem latviešiem. Jaunajā izdevumā būs ziņa par 10,000 gradu ieguvējiem.

Tā kā grāmata ir angļu valodā ar plašiem paskaidrojumiem par latviešu izglītības gaitām trimdā, tad grāmatā sakopotās ziņas ir pasniedzamas ikvienam, kam interesē mūsu tautas kultūras sasniegumi. LG jau ir atradusi un, bez šaubām, arī jaunajā izdevumā atradīs paliekamu vietu jo daudzās cittautiešu grāmatu krātuvēs.

LG ir diezgan bieži pagaidām vienīgā vieta, kur var atrast biografiskas ziņas par latviešiem, it sevišķi tad, ja meklē ziņas par gados jaunākām personām. Arī manā bibliogrāfa darbā, kur bieži vien jāsniedz ziņas par autoriem, LG ir bijusi gaužām nozīmīga ar savu ziņu bagātību un precizitāti. LG, bez šaubām, tikpat noderīga būs ikvienam citam.

Grāmatas sakārtotājs un redaktors ir starptautiski pazīstamais zinātnieks un Tautas Balvas laureāts profesors Dr. Edgars Dunsdorfs. Tāpēc nav ko šaubīties, ka visas grāmatā sakopotās ziņas ir jo rūpīgi vāktas un iespēju robežās pārbaudītas.

Ievērojot gatavojamās grāmatas Latvian Graduates 1945-1984 gaužām lielo nozīmi mūsu kultūras dzīves dokumentēšanā arī starptautiski jo ērti piesniedzamā veidā, sirsnīgi ieteicu šīs grāmatas izdošanu atbalstīt un ceru, ka Latviešu Fonds piešķirs nepieciešamos līdzekļus."

Profesors Andrejs Plakans: "Skatoties no vēsturnieku viedokļa, Latvian Graduates 1945-1984 ir ļoti svarīgs un, pēc manām domām, atbalstāms projekts. Jau kopš 19. g.s. otrās puses zīmīga latviešu tautas daļa (ap 1900. g. līdz 10-11 proc.) ir dzīvojuši, uzaugusi un izglītojusies ārpus Latvijas teritorijas, bet tikai pēdējā laikā, t.i. kopš otrā pasaules kara, vēsturniekiem ir bijuši pieejami fakti krājumi ar kuŗu palīdzību šo tautas daļu varētu zinātniski aprakstīt un analizēt. Grāmata Latvian Graduates 1945-1975 (publ. 1978. g.) ir šāda veida avots, un pašreiz pieteiktais avots noteikti izrādīsies tik pat vērtīgs kā latviešiem pašiem, tā nelatviešiem, kuŗi interesējas par Latvijas, resp. Baltijas valstu, vēsturi. Galveniem redaktoriem un talciniekiem ir liela pieredze šāda avota sagatavošanā un tādēļ LF var sagaidīt konkrētus un lietojamus rezultātus. Es ieteicu šo projektu atbalstīt."

8. LONGĪNA APKALNA GRĀMATA LATVIEŠU MŪZIKA - Atbalsts grāmatas iespiešanas izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJS: Andrejs Jansons, 73 Glenwood Avenue, Leonia, New Jersey 07605.

ANDREJA JANSONA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Darbojoties turpat divdesmit gadu ar jaunatni vasaras vidusskolās, nometnēs un 2X2, atkal un atkal esmu atdūries pie bēdīgā atzinuma, ka mums trūkst literatūras par latviešu mūzikas vēsturi.

Longīna Apkalna Lettische Musik jeb Latviešu mūzika ir šāda veida, zinātniska rakstura grāmata. Vācu valodā to izdevis pasaules lielākais un ievērojamākais nošu un mūzikas grāmatu apgāds Breitkopf & Hartel - atzinums, kas pats par sevi ierāda grāmatai redzamu vietu starptautiskā mūzikas forumā.

Latviešu mūzika pilnīgi atbilst mūsu skolu un 2X2 vajadzībām, bet tā kā ļoti mazs skaits latviešu jaunatnes pārzin vācu valodu, nepieciešams grāmatas latviešu valodas izdevums.

Sadarbībā ar autoru, Biruta Sūrmane grāmatu tulkojusi viegli saprotamā latviešu valodā, papildinot to ar jaunākām ziņām par notikumiem latviešu mūzikas laukā. Manuskripts ir gatavs iespiešanai, bet līdzekļu trūkuma dēļ to nav bijis iespējams izdot.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$5,000.- kā aizņēmumu, ko paredz atmaksāt divu vai trīs gadu laikā. Ar LF atbalstu grāmatu apņēmies izdot Sauleskalna apgāds, Kalamazū. Grāmatas salikums un iespiešana 1000 eksemplāros nocenota par \$15,000.-. Iztrūkumu segs ar apgāda un privātiem līdzekļiem. Aizdevumu atmaksās pēc tam, kad no pārdotajiem eksemplāriem būs segti apgāda tiešie izdevumi. Grāmatas pārdošanas cena \$20.-.

ATSAUKSMES: Komponists Jānis Kalniņš: "Uzskatu Apkalna Latviešu mūzikas vēstures grāmatas izdošanu par ļoti nepieciešamu, jo tādas vispār nav. Grāmata būtu vērtīga dokumentācija latviešu mūzikas sākumam un attīstībai."

Diriģents Roberts Zuika, Latvju Mūzikas redaktors: "Vēl arvien mūsu trimdas apstākļos trūkst plašāku rakstu, apceru, grāmatu par latviešu mūziku. Tam daudz un dažādu iemeslu, kas laika tecējumā vēl nesola uzlabojumu. Ir daudz kas nokavēts, jo daudzi tie, kas zināja un varēja ko paveikt, jau piepulcināti aizsaules pulkiem. Tādēļ itin nozīmīgi ir veikumi, kas vēl parādās un kas ļoti nepieciešami īpaši mūsu jaunatnei. Ar prieku jākonstatē, ka latviešu trimdas jaunatnē netrūkst to, kas ar degsmi pievērsās latvju mūzikai: apgūst skolās zināšanas, komponē, rada, atskaņo, interesējas par to, kas bijis un atrodams atstātajos mantojumos un krātuvēs.

Nu jau daži gadi kopš klajā nākusi Longīna Apkalna grāmata Lettische Musik - liels un plašs darbs - vācu valodā, kas vairāk domāta svešautiešiem. Iepazīstoties ar saturu, redzam, ka vēl labāk tā noderētu mums pašiem, mūsu jauniešiem un visiem tiem, kas māca un stāsta par latviešu mūziku trimdas skolās, dažādosursos, nometņu semināros, bet zināma barjēra ir vācu valoda. Domāju, ka nedrīkstētu kavēties. Jāgādā, lai šo grāmatu apgādātu latviešu valodā, lai tā būtu pieejama visplašākā apjomā. Slavejams darbs veikts, ka tā jau pārtulkota latviski! Vajadzīgi līdzekļi grāmatas iespaidumam. Šeit sareddzu, ka Latviešu Fonda novēlējumiem līdzekļiem latviešu kultūrai būtu īstā vieta. Šī vajadzība negaida!"

9. MŪZIKAS NOMETNE LATVIEŠU JAUNĀS AUDZES MŪZIĶIEM -

Atbalsts nometnes izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJI: Latviešu jaunatnes dziesmu svētku padome, Mārtiņš Štauers, priekšsēdis, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, H9X 2R2, Canada.

MĀRTIŅA ŠTAUVERA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS:

Mūzikas nometne latviešu jaunās audzes komponistiem, mūziķiem, diriģentiem, kamerkoristiem un citiem interesentiem mūzikas laukā, notiks 1985. gadā, laikā no 20. līdz 30. augustam (pirms 5. Latviešu jaunatnes dziesmu svētkiem Montreālā), Mt. Orfordā, 65 jūdzes no Montreālas, Kvebekā. Nometnes administrators būs Jānis Mateus.

Latviešu sabiedrībā, lai veicinātu mūsu jaunatnes ieaugšanu latviešu vidē un kultūrā, radusies liela vajadzība pēc speciāliem kursiem un nometnēm. Jaunatnes dziesmu svētku ietvaros esam noskaidrojuši, ka jaunatnē ir plaša interese latviešu mūzikā. Lai dotu iespēju šiem jauniešiem (un vēl apzinātiem, kas nopietni patlaban tiek darīti) papildināt savu latvisko mūzikas izglītību pie mūsu izcilākajiem spēkiem šajā kultūras nozarē, rīkojam šo mūzikas nometni, Kanadā plaši pazīstamā, profesionālā mūzikas nometnē. Tur viņi varēs izveidot dažādus dialogus mūzikas jautājumos, kas rosinās viņu tālāku darbošanos mūsu kultūras jaunradē; viņi tuvāk iepazīsies savā starpā un ar dažādajiem lektoriem un tādējādi veidos mūsu jauno mūziķu saimi, kas piedalīsies ne tikai jaunatnes dziesmu svētku programmā, bet arī vispārējo latviešu dziesmu svētku programmā un eventuāli kļūs vispārējo latviešu dziesmu svētku mūzikas nozares vadītāji un dalībnieki. Tādējādi šī mūzikas nometne tiks nopietnus pamatus latviešu mūzikas tālākai attīstībai brīvajā pasaulē. Jāpiezīmē, ka ceļa izdevumi dalībniekiem būs jāsedz pašiem un ka ievērojamu dalības maksas daļu segs dalībnieki paši vai lokālo sabiedrību stipendijas. Lektori savas lekcijas dos bez sevišķas atlīdzības. Mūsaprāt, nav šaubu, ka vajadzība ir liela un ka ieguvums būs ievērojams.

Apzinātie lektori: Prof. T. Ķeniņš, pianists A. Ozoliņš, vijolniece R. Lielmane, diriģents A. Purvs, komponisti un mūziķi Gundars Gedulis, Dace Štauvēre-Aperāne, Imants Mežaraups, P. Aldiņš, J. Steprāns, L. Zobena u.c.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$15,000.- kā neatmaksājamu piešķirumu, kas segs apm. vienu piekto daļu no nometnes izdevumiem.

Paredzētie ienākumi: Dalībnieku maksas (\$200.- no dalībnieka) \$20,000.-, federālās un provinciālās valdības atbalsti \$20,000.-, privāti atvēlējumi \$15,000.-, Latviešu Fonda atbalsts \$15,000.-. Kopā \$70,000.-.

Paredzētie izdevumi: Uzturēšanās maksa (\$450.- par dalībnieku) \$54,000.-, telpu un instrumentu īres \$10,000.-, transports no Montreālas \$3,000.-, citi izdevumi (mācības līdzekļi) \$3,000.-. Kopā \$70,000.-.

ATSĀUKSMES: Prof. Tālivaldis Ķeniņš: "Šāda mūzikas nometne solās būt vienreizējs notikums latviešu mūzikas dzīvē svešumā. Pēc manas personīgās pieredzes, mūzikas nozares aktivitātes un nodarbības 2X2 nometņu laikā ir ļoti ierobežotas un visnotāj nevar apmierināt to jauniešu prasības, kuriem par latviešu mūziku ir dziļākā interese. Vasaras vidusskolas mūzikas programmas, cik man zināms, apstākļu robežās dara to labāko, bet atkal - ārpus pāris lekcijām un piedalīšanās koriī un kokslešanā, nekāda pamatīgāka ievirze latviešu mūzikā un tās izpildošā aspektā nav praktiski iespējama.

Projekts ar kušu nāk priekšā Latviešu jaunatnes dziesmu svētku padome, tādēļ pelna vislielāko ievērtību un Latviešu Fonda labvēlību papildus līdzekļu piešķiršanā, lai nometni varētu praktiski organizēt. Mt. Orfordas mūzikas nometnes telpas ir Kanadā vislabākās

(vingrināšanās studijas, flīģeļi, koncertzāle, apmetnes), kur jau gadiem noris Kanadas ievērojamākā mūzikas nometne jauniešiem. Par izvēlētiem mācību spēkiem un lektoriem jāsaka, ka tie pieder pie vispazīstamākiem un respektētiem latviešu mūziķiem svešumā, gan no jaunākās, gan arī no vecākās paaudzes, kas nodrošinās nometnei mūzikāli nopietnu bazi profesionālā līmenī. Jaunie latviešu mūziķi, kas tur piedalīsies, tur saņems netikai piemērotu instrukciju latviešu mūzikas laukā, bet gūs dziļākus iespaidus mūsu skaņu mākslā, kas varbūt nozīmīgi ietekmēs to nākamās karjēras latviskas mākslas virzienā."

Pianists Artūrs Ozoliņš: "Lai īstenotu šo projektu, ir vajadzīgi lieli finansiāli atbalsti un kopā ar Jaunatnes dziesmu svētku padomi es ceru, ka Latviešu Fonds piešķirs krietnus papildu līdzekļus. Visi lektori ieskaitot mani, pasniegs stundas un lekcijas par brīvu, bez maksas, ziedojot ap divi nedēļas no sava laika. Jaunie latviešu mūziķi, kas piedalīsies, cerams, gūs iedvesmi turpināt sludināt latviešu komponistu darbus un latvietību."

Prāvests Arturs Voitkus: "No savas puses ļoti atbalstu rīkotāju lūgumu, piešķirt Latviešu Fonda pabalstu Mūzikas nometnes rīkošanai."

Dace Štauvēre-Aperāne, mūziķe, komponiste: "Kontakts ar izciliem mūziķiem, kā pianistu Artūru Ozoliņu, komponistu Tālivaldi Ķeniņu un vijolnieci Rasmu Lielmani, dos, īpaši jauniem latviešu mūziķiem, vienreizēju ieskatu latviešu mūzikas interpretācijā, vēsturē un rakstura īpašībās. Blakus privātām stundām, katrs dalībnieks varēs piedalīties koriī, ansambļos, kamerkoriī, orķestrī, lekcijās un koncertos.

Lai latviešu mūzikas tradīcijas kopšana un jaunrade turpinātos, mūzikas nometnes rīkošana 1985. gadā ir nepieciešams pasākums. Atbalstot "Mūzikas nometni '85", Latviešu Fonda dalībnieki palīdzēs segt nometnes finansiālos izdevumus un nodrošināt latviešu sabiedrības mūzikālo kultūru."

Diriģents Arvīds Purvs: "Jau sen esmu novērojis, ka latviešu sabiedrībā trūkst mērķtiecīga topošo jauno latviešu mūziķu iepazīstināšana ar latviešu mūziku, tās vēsturi un tradīcijām, kā arī praktiska ievadišana darbā latviešu sabiedrībā. Protams, nevar noliegt to, ko devušas 2X2 nometnes, latviešu vidusskolas un vasaras skolu programmas, bet pārāk bieži tieši mūzikas nozares darbībai ir pašplūsmes raksturs, piemērojoties dalībnieku - mūzikas mīļotāju nevienādam un pat zemam mūzikas izglītības līmenim.

M. Štauvēra plāns ir projektēts ar profesionālu pieeju, gan kā iespējami izcilāko latviešu mācībspēku pieaicināšanā, gan arī apstākļu radīšanā nopietnām mūzikas studijām un nodarbībām. Mt. Orforda mūzikas nometnes telpas ir visā Kanadā vislabākās un tajās pieejami teicami mācīblīdzekļi, studiju telpas, koncertflīģeļi un koncertzāle. Šī nometne ir specifiski domāta jauniešiem ar jau zināmu mūzikālu gatavību un var izvērsties par nopietnu faktoru jauno mūziķu ievadišanā darbā latviešu sabiedrībā."

10. STOKHOLMAS LATVIEŠU TEĀTRĀ IZRĀDES ZIEMEĻAMERIKĀ - Atbalsts teātra turnejas izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJS: LAIKMETS, valdes priekšsēdis Ģirts Zeidenbergs, 65 Cedar Road, Katonah, New York 10536.

PROJEKTA APRAKSTS: Stokholmas latviešu teātra (SLT) 15 personu lielās trupās apmēram trīs nedēļu ilgā turneja Ziemeļamerikā notiks 1986. vai 1987. gada vasarā. IZRĀDES paredzētas Ņujorkā,

Bostonā, Vašingtonā, Toronto, Čikagā un Minneapolē, uzvedot R. Blaumaņa klasisko noveli "Raudupiete" Juŗa Roziŗa drāmatizējumā un režijā, un L. Muiŗnieces "Pēdas" - Māras Roziŗes drāmatizējumā un režijā - atmiņas par vienas ģimenes traģisko likteni laika posmā no Latvijas neatkarības beidzamajiem gadiem līdz DP nometnēm Vācijā un ņo atmiņu pēdas mūsos ņodien.

SLT, kas izveidojās apvienojoties DV teāŗa kopai un Kamerteāŗa trupai, jau otro gadu desmitu turpina attīstīt mūsu lielā drāmaturga Māŗiŗa Ziŗerta 1946. gadā iesākto latvieŗu teāŗa tradīciju Stokholmā, vienā no trimdas latvieŗu teāŗa galvenajiem centriem. SLT sagatavojis 36 lugas. Ar tām piedalījies arī vairākos Eiropas dziesmu svētkos un viesojies ārzemēs: Vācijā, Anglijā, Austrālijā un ASV.

Reŗisori, aktieri un autori Māra Roziŗe un Juris Roziŗis teāŗa mākslu studējuŗi Flindersa universitātē Austrālijā. Darbojuŗies latvieŗu teāŗos Austrālijā un Stokholmā, kā arī eksperimentālajā austrālieŗu teāŗī - Legederman Theatre Co.

Māra par drāmatizējumu "Pēdas" raksta: "... gribēju uzrunāt ... tos, kas nepiedzīvoja 1940. gadu un izraisīt viņos gan emocionālu pārdzīvojumu, gan pārdomas ... Anglijā un Zviedrijā bija aktīva piedalīŗšanās pēcizraŗu pārrunās."

Juris izsakās par "Raudupietes" drāmatizējumu: "... esmu daudz izmantojis (Blaumaņa) epizodisko, kinematografisko stilu ... dialogus bieŗi varēja pārņemt vārdu pa vārdam ..." Un vēl Juris raksta: "Lai kultūru pasargātu no klišejām un lai atsvaidzinātu iestīguŗus priekŗstatus, katrai paaudzei ... no jauna jāpārvērtē savas kultūras klasiķi".

Par izraŗu sarīkoŗanu rūpējies katras izraŗes vietas vietējie darbinieki, gādājot par vietējo reklāmu, naktsmājam un iztiku, izkārtojot satīkŗanos ar vietējiem teāŗiniekiem un citiem interesentiem. LAIKMETS kārtos lidojumus vai braucienus, reklāmu laikrakstos, programmu un informējoŗu skrejlapu sagatvoŗanu, informējot izraŗu rīkotājus un SLT, sniedzot palīdzību vietējiem rīkotājiem.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$11,884.- kā neatmaksājamu pieŗķīrumu turnejas izdevumu segŗanai.

Paredzēto ienākumu un izdevumu sadalījums pa izraŗu vietām:

"Raudupietes" izrāde		"Pēdas" izrāde		Kopā
Ņujorka				
Ienākumi: (225 skatītāji)	\$2500.-	(190 skatītāju)	\$2115.-	
Izdevumi:	1050.-		830.-	
Atlikums:	1450.-		1285.-	\$2,735.-
Bostona				
Ienākumi: (225 skatītāji)	2000.-	(165 skatītāji)	1160.-	
Izdevumi:	1250.-		510.-	
Atlikums:	750.-		650.-	1,400.-
Vašingtona				
Ienākumi: (160 skatītāju)	1600.-	(160 skatītāju)	1600.-	
Izdevumi:	1000.-		1000.-	
Atlikums:	600.-		600.-	1,200.-
Toronto				
Ienākumi: (275 skatītāji)	3200.-	(225 skatītāji)	2605.-	
Izdevumi:	1130.-		1025.-	
Atlikums: (Kanadas dol.)	2070.-		1580.-	
Atlikums: (ASV dolāros)	1490.-		1140.-	\$2,630.-
Čikaga				
Ienākumi: (250 skatītāju)	2750.-	(100 skatītāju)	1000.-	
Izdevumi:	990.-		430.-	
Atlikums:	1760.-		570.-	2,330.-
Minneapolis				
Ienākumi: (250 skatītāju)	2350.-	(130 skatītāju)	123.-	
Izdevumi:	685.-		575.-	
Atlikums:	1665.-		655.-	2,320.-

Paredzētie ienākumi kopā \$12,615.-

Piezīme:

Katras izraŗu vietas izdevumos ieskaitīti 10%-15% no ienākuma vietējiem rīkotājiem.

Paredzētie izdevumi:

Lidmaŗīnu biļetes 15 personām visai turnejai uz visām izraŗu vietām	\$16,277.-
Kopējā reklāma (plakāti, skrejlapas, aviŗu rakstu sagatavoŗana un aviŗu sludinājumi)	750.-
Programmas	200.-
Telefons un pasts	600.-
Naktsmājas seŗām nakŗīm 15 personām	2,250.-
Iztika seŗām dienām 15 personām	2,250.-
Inflācija (4.5% līdz 1986. gadam)	1,005.-
Neparedzēti izdevumi 5%	1,167.-

Paredzētie izdevumi kopā \$24,499.-

Iztrūkums. \$11,884.-

LAIKMETA propozīcija Latvieŗu Fondam: Ja turnejas izpildījums rada pārpalikumu (t.i. ienākumi kopā ar LF pieŗķīrumu pārsniedz izdevumus), tad 50% no pārpalikuma atmaksās Latvieŗu Fondam, it kā tas būtu bijis aizdevums, 40% nododot teāŗa dalībniekiem un autoriem, un 10% paturot LAIKMETAM.

ATSĀUKSMES: Reŗisore Dr. Baŗuta Rubesa: "Pēc manām domām ņis projekts ir pavisam nepiecieŗams mūsu trimdas dzīvei, lai bagātinātu mūsu kultūru un mūsu latvisko ikdienu. SLT turnēja dos neskaitāmiem latvieŗiem vienreizēju pārdzīvojumu un vienkārŗu prieku. Teāŗa darbība ir gandrīz vai profesionālā līmenī; latvieŗu valoda skan suverēni un drāmatiskā uzbūve ir perfekta. Juŗa Roziŗa un Māras Roziŗes spējas ir augstākā līmenī, to katram vajadzētu zināt. Viena no viņu spējām ir dabūt no neprofesionāliem aktieriem noslīpētu, brīŗiem neaizmirstamu izpildījumu. "Raudupietī" redzēju Anglijas dziesmu svētkos, kur visapkārt redzēju skatītājus pavisam aizgrābtus no kolosālā Blaumaņa un Brigaderes savīrkņējuma. "Pēdas" neesmu redzējusi, bet atsauksmes no eiropieŗiem liecina, ka ņis inscenējums ir svarīgs notikums mūsu trimdas kultūrā."

Ritvars Asbergs, ALT Bostonas ansambļa dalībnieks: "Raudupietes" izraŗi noskatījos dziesmu svētku laikā Līdsā, Anglijā. Par "Raudupietī" zināju tikai tikdaudz, cik atceros no Vācijas ģimnazijas laikiem. Man daŗkārt ir bijis aizspriedums par to, ka jaunie autori un drāmaturgi mēģina pārtaisīt vai "uzlabot vecas lietas". Sak', "ja pats nekā nevari izdomāt, neaiztiec citu autoru darbus". Juŗa Roziŗa "Raudupietes" inscenējums mani pārsteidza un iepriecināja ar īpatnējo iestudējumu, izcilo spēli un režiju. Trimdā teāŗi cīnās ar piemērotu lugu trūkumu - Juris Roziŗis ir ņo robu teicami samazinājis. No ņi uzveduma latvieŗu skatītājs var tikai iegūt."

Rasma Birzgale (no Akadēmiskās Dzīves 27. numura, 1985. gadā): "1978. g. Stokholmā nodibinājās eksperimentāls teāŗis ar nosaukumu Mālu ansamblis. Vadītājs - Juris Roziŗis, dzimis 1951. g., Austrālijā dabūjis bakalaura gradu teāŗa mākslā. Ansambļa locekļi - jaunieŗi Juŗa gados, gan bez īpaŗām kvalifikācijām skatuves zināŗanās. Iestudēti skeči, improvizācijas, arī Samuela Beketa absurda luga "Godo gaidot" ar sievietēm vīrieŗu lomās. Par izcilāko Roziŗa veikumu līdz ņim tomēr uzskatāms "Raudupietes" iestudējums 1982. g., kuŗā piedalījās arī citi Stokholmas teāŗinieki un kuŗa "scēnāriju", drāmatizējot Blaumaņa noveli un izmantojot skatus no Brigaderes lugas, bija izveidojis pats reŗisors."

Piezīme: PBLA KF 1984. gadā SLT pieŗķīra Atzinības rakstu teāŗa mākslas nozarē par rosīgu darbību un jaunu ceļu meklēŗanu teāŗa skatuves mākslā.

11. LAIKMETA LIECĪBAS - LAT— VIEŠU KAĶA GŪSTEKŅI OTRĀ PASAULES KAĶĀ -

Atbalsts liecību sakopšanas un manuskripta sagatavošanas izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJS: Auseklis Zaļinskis, 901 Lane Boulevard, Kalamazoo, Michigan 49003.

AUSEKĻA ZAĻINSKA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Iecerētā grāmata sniegs laikmeta liecības par latviešu kaķa gūstekņiem Otrā pasaules kaķa laikā. Tur būs sakopoti pašu bijušo gūstekņu stāsti, atmiņu fragmenti par pieredzi, pārdzīvojumiem un piedzīvojumiem vācu, krievu, angļu, amerikāņu, franču, beļģu un itāļu gūstā. Darbs sāksies ar stāstiem par 1941. gada vasaru Austrumprūsijā, kur vācu gūstā bija latviešu jaunekļi, mobilizēti obligātai kaķaklausībai Latvijas armijā 1940. gada februārī, vēlāk pārskaitīti teritoriālā korpusa formācijās.

Šis paaudzes jaunekļu, dažkārt tikai vēl zēnu, skaudrie piedzīvojumi un pieredze uzskatāmi parāda mūsu tautas likteņgaitas lielvalstu interešu krustugunīs Otrā pasaules kaķa laikā. Šāds darbs nepieciešams mūsu vēstures labākai izpratnei. Tādēļ, ja gribam atstāt šī laikmeta liecības nākamajām paaudzēm, mūsu tautas vēsturei, mums nekavējoties jāķeras pie darba.

Laikmeta liecības (oral history) ir pazīstams žanrs amerikāņu literatūrā. (Pāris piemēru: Studs Terkel. The Good War, An Oral History of World War Two, 1984; Donald Knox, Death March, The Survivors of Bataan, 1981). Grāmata, kuŗu paredz izdot apgāds Grāmatu Draugs, būs pirmais šī žanra darbs latviešu literatūrā.

Projekts iedalīts trīs posmos: 1) liecību devēju apzināšana, 2) šo personu interveŗšana, un 3) skaņu lenŗu teksta pārrakstīšana transkriptā un pēdējā pārveidošana manuskripta formā. Līdz šim jau ir apzināti vairāk nekā 60 liecību devēji.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$8,325.- kā neatmaksājamu pieŗķŗumu, kas sadalīts divos maksājumos: 1985. gadā \$3,685.-, 1986. gadā \$4,640.-.

Paredzētie izdevumi; Interviju noorganizēšana (pasts, telefons) un skaņu lenŗu iegāde \$1,100.-, interviju izdevumi (galvenokārt ceļam un lidojumiem) \$2,585.-, IBM datora īre trīs mēneŗiem \$2,150.-, datora papīrs (5000 loksnes) \$90.-, pārrakstīšanas izdevumi (\$4.- par stundu) \$2,400.-. Kopā \$8,325.-.

Skaņu lenŗu pārrakstīšanu transkriptā ar datoru veiks Jāņa Riekstiņa Studiju centra studenti.

ATSAUKSMES: Dr. Valdis Muiŗnieks: "Esmu iepazinies ar A. Zaļinska iecerēto projektu visās detaļās. Uzskatu, ka tas ir nozīmīgs darbs.

Savāktā viela būs nozīmīgs papildinājums šī mūsu tautas komplicētā posma labākai izpratnei. Tā noderēs arī nākotnes vēsturniekiem.

Projektam ir steidzamība, jo daudzi ziņu sniedzēji ir virs 70 un pat 80 gadus veci.

Pazīstu A. Zaļinski kā labu žurnālistu vairāk nekā 25 gadus un uzskatu viņu par ļoti piemērotu šāda projekta īstenotāju."

Dr. Ģirts Kaugars: "A. Zaļinska projekts par mūsu tautas ļoti nozīmīgu, bet līdz šim maz aprakstītu, vēstures posmu būs nevien pētījums par latviešu kaķa gūstekņu gaitām, bet arī materiālu krājums, kas saglabāsies Jāņa Riekstiņa Studiju centra tālākiem pētījumiem.

A. Zaļinskis ir nevien LAIKA un citu latviešu aviŗu regulārs līdzstrādnieks, bet arī pētāmā laika līdzgaitnieks. Tā kā nupat aprit 40 gadu kopŗ II pasaules kaķa beigām, tad ir pēdējais laiks sakopot laikmeta līdzgaitnieku liecības. A. Zaļinska pierādītās rakstītāja spē-

jas un Grāmatu Drauga solījums izdot grāmatu liecina, ka projekts ir pareizā darba darītāja vadībā."

Vilis Hāzners, autors un redaktors: "Ausekli Zaļinski pazīstu personīgi jau ilgāk nekā 40 gadus. Esmu bijis ar viņu kopā bij. latviešu kaķavīru internēto nometnē Heides rajonā un arī gūsta nometnē Zedelgemā. Viņŗ šajā laika posmā bija viens no vadoŗiem gūstā esoŗo kaķavīru garīgās aprūpes lietu kārtotājiem un vadītājiem un tā tika iedziļināties visās bij. cīnītāju problēmās ar savu darbu, tā prasmi un izcilu veiksmi. Šie viņa piedzīvojumi un neskaitāmie vērojumi arī likti pamatā viņa idejai un tās iedziļināšanai militārās vēstures publicācijā, kādas mums latviešu literatūrā trūkst.

Auseklis Zaļinskis ir izcilā veidā arī kalpojis visus savas dzīves labākos gadus žurnālistikā un ir veicis daudz paliekamu pētījumu kā militāros, tā citos jautājumos, kādi skar tieŗi mūsu tautas cīnītāju gaitu dokumentāciju.

Ar pieteikuma autoru esmu ilgus gadus kopā strādājis redaktoru darbus vairākās publikācijās un viņu ļoti labi pazīdams, varu ieteikt kā vienu no kompetentākiem uzrakstīt grāmatu LAIKMETA LIECĪBAS un tā vienreizēji pakalpot ar šo darbu mūsu trūcīgai militārai vēsturei."

Andrejs Spārniŗ, Daugavas Vanagu ASV priekŗnieks: "Ir noteikti apsveicams A. Zaļinska projekts - vākt informāciju par latviešu pieredzi kaķa gūstekņu nometnēs Otrā pasaules kaķa laikā un tā nobeigumā. Sakopotās liecības grāmatā LAIKMETA LIECĪBAS būs laba šī latviešu tautas traģiskā vēstures posma dokumentācija, kādas mums patreiz nav.

A. Zaļinska daudzgadīgā pieredze žurnālistikā, viņa entuziasms, prasme intervēt, kā arī tas, ka pats ir bijis kaķa gūsteknis, ir garantija, ka sakopotās liecības grāmatā LAIKMETA LIECĪBAS pareizi apgaismos latviešu tautas vienas paaudzes drāmatisko pieredzi gūstekņu nometnēs.

Ļoti iesaku šo projektu atbalstīt."

12. LATVIEŗU KULTŪRAS VĒR- TĪBU KRĀTUVJU TĪKLA IZVEIDOŗANA -

Atbalsts kultūras vērtību tīkla izveidošanas un koordinēšanas darbam.

DARBA VEICĒJS: Kārlis L. Ozoliŗ, Latviešu Institūta LKVK referents, 1905 North Fairview Avenue, St. Paul, Minnesota 55133; darba koordinētāja: Maira Bundŗa, Jāņa Riekstiņa Studiju centra bibliotēkare.

KĀRĻA OZOLIŅA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Latviešu kultūras vērtību krātuvju izveidošana iecerēta, lai organizētu un koordinētu mūsu tautas gara mantu sistēmatisku savākšanu, izmaiņu un katalogēšanu vairākos ASV un Kanadas centros.

Par latviešu kultūras vērtību saglabāšanu nākamajām paaudzēm un zinātnei ir daudz gadus domāts un runāts Latviešu Institūta sēdēs. Tā ir viena no mūsu tautas akūtākajām problēmām, kas risināma bez liekas kavēšanās. Mūsu tautieŗi, kas ieceļoja piecdesmitajos gados tagad sasnieguŗi tādu vecumu, kad tiem jādomā par aprūpes namiem. Daudzi arī jau aiziet aizsaulē. Bieŗi vecie ļaudis, vai arī viņu piederīgie, vai arī ņejienes lietu kārtotāji un advokāti nezina, kur likt sakrātās kultūras lietas, sākot ar grāmatām, gleznām, žurnāliem, un beidzot ar papīriem un dokumentiem. Un bieŗi, neprotot latviski, daļēji neviŗības dēļ, latviešu kultūras vērtības aiziet zudumā.